

วัดบรมนิวาส

ประวัติความเป็นมา

วัดบรมนิวาส เดิมเรียก *วัดนอก* พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สร้างขึ้นเมื่อครั้งทรงผนวช ต่อมาอาคารเสนาสนะชำรุดทรุดโทรม พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้ปฏิสังขรณ์ทั้งพระอาราม แล้วพระราชทานนามว่า *วัดบรมนิวาส* และพระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (จันทร์ สิริจันโท) ได้บูรณปฏิสังขรณ์อีกครั้งหนึ่ง โดยทุนทรัพย์จากเจ้าจอมมารดาทับทิม ในรัชกาลที่ ๕ พร้อมทั้งพระโอรส พระธิดา และ

พระประยูรญาติของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระยุพราช และพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ครั้นปฏิสังขรณ์เรียบร้อยแล้ว จึงได้ตัดถนนเข้าวัด ๒ สาย คือ ด้านตะวันออก และด้านตะวันตก ไปบรรจบกัน

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชประสงค์ให้เป็นวัดคู่กันกับวัดบวรนิเวศวิหาร กล่าวคือ วัดบวรนิเวศวิหาร เป็นวัดของคณะสงฆ์ฝ่ายคามวาสีของธรรมยุติกนิกาย เป็นศูนย์กลางปริยัติธรรมของธรรมยุติกนิกาย ส่วนวัดบรมนิวาสเป็นวัดของคณะสงฆ์ฝ่ายอรัญวาสีของธรรมยุติกนิกาย

สถานะและที่ตั้ง

วัดบรมนิวาส เป็นพระอารามหลวงชั้นโท ชนิดราชวรวิหาร ตั้งอยู่เลขที่ ๒ แขวงรองเมือง เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีที่ดินตั้งวัด เนื้อที่ ๑๗ ไร่ ๑ งาน ๖๑ ตารางวา

สิ่งสำคัญในพระอาราม

พระอุโบสถ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ยกฐานสูง แนวเสาอยู่ด้านนอก หลังคาลาด ๒ ชั้น มุงกระเบื้อง ประดับช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ หน้าบันมีลายปูนปั้นรูปมหายานงูล้อมด้วยลายดอกไม้ มหายานงูเป็นตราประจำพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จิตรกรรมฝาผนังฝีมือของขรัวอินโข่ง จิตรกรเอกสมัยพระบาท

สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผนังภายในเป็นภาพวาดคล้ายกับภาพวาดในพระอุโบสถวัดบวรนิเวศวิหาร มีรายละเอียดแตกต่างกันบ้าง คือ ภาพวาดระหว่างช่องหน้าต่างเป็นภาพชีวิตความเป็นอยู่แบบไทย เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และการทำบุญของชาวบ้าน เช่น การบวชนาค การลอยกระทง การทอดกฐิน การทำบุญเนื่องในวันมาฆบูชาและวิสาขบูชา เป็นต้น ส่วนภาพเหนือช่องหน้าต่างเป็นภาพปริศนาธรรมเกี่ยวกับคุณพระรัตนตรัย คือ เป็นภาพชาวฝรั่งทั้งชายและหญิงทั้งหมด ด้านหน้าพระประธานเป็นภาพเมือง ๆ หนึ่ง ที่ตกอยู่ในความมืดคือ โลกะ โทสะ โมหะ

พระประธาน ในพระอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หล่อสมัยกรุงสุโขทัย ซึ่งได้อัญเชิญมาจากเมืองพิษณุโลก มีพระนามว่า **พระทศพลญาณ**

พระเจดีย์ สร้างสมัยรัชกาลที่ ๔ อยู่หลังพระอุโบสถ ลักษณะเป็นทรงกลมแบบสมัยอยุธยา มีประตูเข้าออกตรงกับพระอุโบสถ บานประตูด้านนอกลงรักประดับมุก เป็นรูปราชกุธภัณฑ์ มีฉัตรเก้าชั้นและห้าชั้น พระมหาพิชัยมงกุฎอุณหิสวาลวิชนี ฉลองพระบาทหีบพระอุโบสถลายเถาดอกไม้ ออกเลามีรูปพระนารายณ์ พระอินทร์ และรูปกษัตริย์ ๔ พระองค์

ศาลาการเปรียญ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ลักษณะทรงไทย ยกพื้นสูง หน้ามุขมีช่อฟ้า ใบระกา และลงรักปิดทอง ประดับกระฉาก ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปปูนปั้นลงรักปิดทอง พระนามว่า **พระพิชิตมารมัยมพุทธกาล**

พระนิรันตราย เป็นพระพุทธรูปหล่อด้วยทองสำริด กะไหล่ทอง ปางสมาธิเพชร เบื้องหลังมีเรือนแก้วพุ่มมหาไพฑูริ มีอักษรจารึกไว้ในวงกลีบบัว ยอดเรือนแก้วมีรูปมหายานงู รองฐานพระเป็นที่สำหรับน้ำสรง

ปัจจุบัน **พระเทพวราคุณ** (ประศาสน์ ปญฺญาโร) เป็นเจ้าอาวาส